

Шилепницький Павло Іванович,
д.е.н., професор, професор кафедри міжнародної
економіки, Чернівецький національний
університет ім. Ю. Федьковича

Shylepnytskyu Pavlo, Doctor of Sciences in Economics,
Professor, Professor of the Department
of International Economics Yu.
Fedkovych Chernivtsi National University,
<https://orcid.org/0000-0002-5517-5858>

Петрова Ірина Павлівна,
к.е.н., старший науковий співробітник відділу
проблем регуляторної політики і розвитку
підприємництва, Інститут економіки
промисловості НАН України

Petrova Iryna, PhD in Economics, Senior Researcher of
the Department of Regulatory Policy and
Entrepreneurship Development
Institute of Industrial Economics, NAS of Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-0515-5349>

ЗНАЧЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ДОСЯГНЕННІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

THE IMPORTANCE OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN ACHIEVING SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Шилепницький П. І., Петрова І. П., Значення державно-приватного партнерства в досягненні цілей сталого розвитку. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Том 9. № 4. С. 249 – 259.

Shylepnytskyu P., Petrova I., The Importance of Public-Private Partnership in Achieving Sustainable Development Goals. *Ukrainian journal of applied economics and technology*. 2024. Volume 9. № 4, pp. 249 – 259.

У статті досліджується проблема використання механізму співпраці держави та приватного бізнесу у формі державно-приватного партнерства для досягнення цілей сталого розвитку. Зокрема, надано характеристику державно-приватному партнерству як інструменту розвитку інфраструктури загального користування та надання пов'язаних послуг. Запропоновано напрями застосування ДПП в досягненні цілей сталого розвитку. Зокрема, зазначено роль державно-приватного партнерства як інструменту боротьби з бідністю та голодом, забезпечення здоров'я, добробуту, якісної освіти, а також гендерної рівності. Досліджено значення ДПП в досягненні цілей чистоти води та санітарних норм, доступної та чистої енергетики, гідних умов праці та економічного зростання, а також в розвитку промисловості, впровадженні інновацій та розбудові інфраструктури. Оцінено роль співпраці держави та приватного бізнесу у формі ДПП в питаннях зменшення нерівності, розвитку сталих міст та громад, відповідального виробництва і споживання, а також запобігання змінам клімату. Розглянуто можливості використання державно-приватного партнерства щодо раціонального використання ресурсів океанів та морів, наземних екосистем, забезпечення миру і справедливості, а також в питаннях розбудови глобальних партнерств задля сталого розвитку.
Ключові слова: державно-приватне партнерство, сталий розвиток, цілі сталого розвитку, інфраструктура загального користування, приватний бізнес.

One of the vital challenges facing both the countries of the world community and humanity as a whole today is the achievement of the global development goals defined by the United Nations. They are not just obligations of the UN member states but also a vital condition for the survival and prosperity of humanity based on sustainable development. An important aspect of this process is its resource provision since the capabilities of the state budget are limited. The article examines the problem of using the cooperation mechanism between the state and private business through public-private partnerships to achieve sustainable development goals. In particular, the concepts of "sustainable development" and "sustainable development goals" and the importance of public infrastructure in their achievement are characterized. Global investment needs for the development of public infrastructure are analyzed. Public-private partnership is characterized as a tool for developing public infrastructure and providing related services. The importance of using the PPP mechanism in achieving the Sustainable Development Goals is emphasized, and directions for its application for each goal are proposed. The role of public-private partnerships as a tool for combating poverty and hunger, ensuring health, well-being, quality education, and gender equality is noted. The importance of PPPs in achieving the goals of clean water and sanitation, affordable and clean energy, decent working conditions, and economic growth is examined, as well as in industrial development, innovation, and infrastructure development. The role of cooperation between the state and private business in the form of PPPs in reducing inequality, developing sustainable cities and communities, responsible production and consumption, and preventing climate change is assessed. The possibilities of using public-private partnerships in rationally using oceans and seas, terrestrial ecosystems, ensuring peace and justice, and building global partnerships for sustainable development are considered.

Keywords: public-private partnership, sustainable development, sustainable development goals, public infrastructure, private business.

Вступ

Загальновідомо, що сталий розвиток на сьогодні визнається основоположним принципом розвитку більшості країн світового співтовариства, який був визначений у звіті Світової комісії з довкілля та розвитку (відомої як комісії Г. Х. Брундтланд) [9] «Наше спільне майбутнє» як «...розвиток, який

задовольняє потреби нинішнього покоління, без пожертвування можливістю майбутніх поколінь звільняти свої власні потреби». І це зрозуміло, оскільки реалізація такого підходу означає досягнення прогресу в економічній, соціальній та екологічній сферах, що неодмінно відображається на рівні добробуту громадян країни [26].

З метою практичної реалізації він отримав свою деталізацію спочатку у т.зв. «Цілях розвитку тисячоліття» (Millennium Development Goals), які мали бути досягнуті до 2015 року, а відтак і в «Цілях сталого розвитку» (ЦСР), чи «Глобальних цілях», чий крайній термін реалізації є 2030 рік. Останні включають: «Ні бідності» (ЦСР 1), «Нульовий голод» (ЦСР 2), «Міцне здоров'я та добробут» (ЦСР 3), «Якісна освіта» (ЦСР 4), «Гендерна рівність» (ЦСР 5), «Чиста вода та санітарія» (ЦСР 6), «Доступна та чиста енергія» (ЦСР 7), «Гідна праця та економічне зростання» (ЦСР 8), «Промисловість, інновації та інфраструктура» (ЦСР 9), «Зменшення нерівності» (ЦСР 10), «Сталі міста та громади» (ЦСР 11), «Відповідальне споживання та виробництво» (ЦСР 12), «Дії щодо зміни клімату» (ЦСР 13), «Життя під водою» (ЦСР 14), «Життя на суходолі» (ЦСР 15), «Мир, справедливість і міцні інституції» (ЦСР 16), «Партнерство для досягнення цілей» (ЦСР 17).

Важливою та необхідною умовою реалізації зазначених вище цілей є наявність та розбудова сталої та стійкої інфраструктури загального користування та надання пов'язаних послуг, яка:

- є критичною для забезпечення сталого економічного розвитку та соціального прогресу та поєднує людей з товарами, послугами та ринками;
- надає доступ до базових суспільних благ, таких як водопостачання, водовідведення, каналізація, транспортування, енергопостачання, охорони здоров'я тощо;
- є джерелом створення робочих місць та забезпечення інклюзивного розвитку та сталого тривалого економічного зростання;
- забезпечує стійкість у випадку природних катаклізмів, техногенних стихійних лих та ймовірних викликів у вигляді нових можливих пандемій;
- покращує стан довкілля за рахунок впровадження інноваційних підходів в розбудові таких об'єктів та наданні послуг;
- покращує в цілому якість життя та рівень добробуту людей;
- підтримує стале економічне зростання, створюючи необхідні передумови для залучення інвестицій тощо.

За даними Світового банку [46], глобальна потреба в інвестиціях у міську інфраструктуру складає 4,5 трлн дол. США щороку. За оцінкою Африканського банку розвитку [3], дефіцит фінансування інфраструктури на африканському континенті коливається між 68 та 108 млрд дол. США; Азійський банк розвитку [1] визначає суму браку інфраструктурних інвестицій для Азії в розмірі 907 млрд дол. США.

Ще однією глобальною проблемою людства, яка особливо інтенсивно проявляється останніми роками, є кліматичні зміни, що своєю чергою також ведуть до погіршення стану існуючої інфраструктури загального користування та зниження якості надаваних пов'язаних з ними послуг.

Однак, зважаючи на зниження ролі держави в суспільних, зокрема економічних процесах внаслідок децентралізації та дерегуляції, з одного боку, та комплексність і масштабність самих цілей сталого розвитку, з іншого, перед країнами світу постає складне завдання щодо пошуку додаткових ресурсів та реалізації вказаних вище цілей сталого розвитку якомога більш ефективним способом.

Одним із таких інструментів, який довів свою ефективність у виконанні державних функцій, є залучення ресурсів приватного сектору та використання механізму співпраці держави та приватного бізнесу у формі державно-приватного партнерства (ДПП).

Державно-приватне партнерство вже протягом тривалого часу активно використовується у практиці господарювання, що сприяло значному науковому прогресу в цій галузі. Проблематику партнерства досліджували такі видатні науковці: Акінтола Акінтоє, Стівен П. Осборн, Едвард Р. Йескомб, Емануель С. Савас, Майкл Р. Рейч, Майкл Геддес, Карлос Магаріньос, Фред Оладеїнд, Джиліан Піл, Глен Паолетто, Ерік-Ганс Клін, Геерт Р. Тейсман, Н. А. Клевцевич, О. В. Берданова, В. М. Вакуленко, Н. Г. Діденко, В. І. Дубницький, І. В. Запатріна, М. О. Лендъел, А. Ф. Мельник, Н. А. Мікула та інші. Водночас проблема використання механізму співпраці держави та приватного бізнесу у формі ДПП в досягненні цілей сталого розвитку є недостатньо вивченою і потребує більш ґрунтовного дослідження.

Формулювання цілей статті

Метою статті є дослідження ролі державно-приватного партнерства в досягненні цілей сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження

У найбільш загальному вигляді ДПП розглядається як будь-які види співпраці держави та приватного бізнесу у сфері розвитку інфраструктури загального користування та надання пов'язаних послуг. Акінтоє А. та ін. [6] визначають концепцію як довгострокову договірну угоду між установою державного сектору та концерном приватного сектору, згідно з якою ресурси та ризики розподіляються з метою розвитку державного об'єкта інфраструктури. На думку фахівців Міжнародного валютного фонду, «державно-приватні партнерства (ДПП) стосуються домовленостей, де приватний сектор постачає інфраструктурні активи та послуги, які традиційно надавалися урядом» [20]. Водночас Світовий банк визначає державно-приватне партнерство як «довготерміновий контракт між приватною стороною та

урядовим учасником задля постачання публічного активу чи послуги, в якому приватний учасник несе суттєвий ризик та управлінську відповідальність» [47].

Проте недоліком цієї та інших подібних дефініцій є те, що вони не враховують того факту, що співпраця держави та приватного бізнесу вже давно вийшла за межі розвитку інфраструктурних об'єктів та надання пов'язаних з ними послуг. Значення цього феномену та його роль в економіці продовжує зростати як внаслідок внутрішньодержавних процесів дерегуляції економіки та децентралізації державного управління, так і світового тренду втілення у життя концепції нового публічного менеджменту.

Окрім того, що державно-приватне партнерство є важливим альтернативним джерелом ресурсів для розвитку інфраструктури загального користування та надання пов'язаних послуг, інновацій та досвіду приватного бізнесу. Така співпраця в умовах викликів сьогодення залучає останній до досягнення цілей сталого розвитку, визначених Організацією об'єднаних націй. Це пов'язано з перерозподілом функцій, які вважаються традиційно державними, на користь приватного бізнесу в рамках тенденцій Нового публічного менеджменту [34].

Також досягнення цілей сталого розвитку є справою не тільки самої держави як апарату управління, але й усього суспільства. Адже, як зазначає М. Мохелдін, «цілі розвитку є наскрізними та амбітними, і вимагають зміни в тому, як ми працюємо в партнерстві. Вони також спонукають нас суттєво змінити рівень як державних, так і приватних інвестицій у всіх країнах» [26].

Усе зазначене вище підкреслює важливість та необхідність застосування співпраці держави та приватного бізнесу у розвитку інфраструктури загального користування та надання пов'язаних послуг у формі державно-приватного партнерства.

Співпрацю держави та приватного бізнесу, спрямовану на досягнення цілей сталого розвитку у сфері розвитку інфраструктури загального користування та надання пов'язаних послуг, прийнято називати Зеленими державно-приватними партнерствами (ЗДПП), оскільки, як зазначає А. Васіллева, вони переслідують досягнення економічного зростання, соціальних благ та захисту довкілля [45].

Використання механізму державно-приватного партнерства в реалізації кліматично-стійких інфраструктурних проектах обумовлено такими чинниками [16; 21; 46]:

Система стимулювання, що передбачає винагороду сторони з боку приватного бізнесу через їхню участь у проекті ДПП.

Фокусування на очікуваних результатах, які визначаються державою як замовником, що слугує як мотиваційний момент для запровадження інноваційних підходів задля реалізації проекту державно-приватного партнерства.

Довша тривалість та розподіл витрат протягом усього життєвого циклу реалізації проекту.

Ефективність та швидкість відновлення інфраструктури після виникнення шкоди внаслідок природних катаклізмів.

Широке використання ДПП. Означає, що така співпраця є відносно поширеним інструментом у реалізації інфраструктурних проектів з певним рівнем навичок та розбудованих спроможностей як в держави, так і в приватному секторі, що своєю чергою вказує на можливість інтегрувати складові забезпечення кліматичної стійкості в чинний проект державно-приватного партнерства, замість (чи на додаток до) використання нових механізмів, які потребуватимуть часу для їх запровадження.

Передача ризиків (головним чином від держави до приватного бізнесу), що означає їх розподіл між сторонами за критерієм найкращого поведіння з ними.

Основними відмінними рисами зелених державно-приватних партнерств, на відміну від традиційних ДПП, є такі [45; 46]:

- по-перше, переважання об'єктів соціальної інфраструктури та пов'язаних з ними послуг в угодах зеленого державно-приватного партнерства;

- по-друге – це поєднання економічних зисків проектів, таких як зниження витрат внаслідок ефекту масштабу з соціальними та екологічними вигодами;

- по-третє – це екологічність об'єктів інвестування, що виступають предметом угод співпраці держави та приватного бізнесу – інфраструктурних об'єктів та пов'язаних інфраструктурних послуг. Це означає, що створена чи оновлена в результаті такої співпраці інфраструктура загального користування не повинна, як мінімум, негативно впливати на довкілля, а як максимум – створити всі необхідні умови для збереження екології та бути стійкою щодо руйнівних наслідків природних катаклізмів;

- по-четверте, більше ступінь залучення стейкхолдерів, а особливо місцевої громади до процесу прийняття рішень щодо підписання чи імплементації угоди державно-приватного партнерства;

- по-п'яте, покращення стану довкілля, що своєю чергою позитивно відображається на ситуації з охороною здоров'я у зв'язку зі зниженням рівня захворюваності населення;

- по-шосте, зниження витрат ресурсів загалом в результаті екологізації інфраструктурних проектів. До прикладу, одночасне озеленення інфраструктурних об'єктів дає змогу скоротити витрати електроенергії в літній час на охолодження кондиціонерів;

- по-сьоме, скорочення кількості техногенних аварій та нещасних випадків тощо внаслідок реконструкції об'єктів критичної інфраструктури;

- по-восьме, покращення інвестиційного клімату і, як результат, створення нових робочих місць на території місцевих громад, де реалізовується проект зеленого державно-приватного партнерства внаслідок вдосконалення регулятивного механізму стосовно приватних інвестицій тощо.

Застосування механізму ДПП у досягненні цілей сталого розвитку відбувається таким чином.

Так, реалізації ЦСР 1 «Покінчити з бідністю у всіх формах і всюди» сприятиме імплементація проєктів державно-приватного партнерства, як таких, коли залучення приватного капіталу сприятиме створенню нових робочих місць [40; 44]. Також на стимулювання зайнятості спрямовані проєкти ДПП з т. зв. «регіонального маркетингу», які зорієнтовані на активізацію підприємницької діяльності в тій чи іншій місцевості, коли об'єднуються зусилля місцевої влади та приватного бізнесу.

Окрім того, досягненню цілі боротьби з бідністю сприятиме будівництво державою соціального житла, що може реалізовуватись з використанням механізму та ресурсів державно-приватного партнерства [5; 30].

Досягнення ЦСР 2 «Покінчити з голодом, забезпечити продовольчу безпеку та покращене харчування, також сприяти сталому сільському господарству» із використанням механізму ДПП пов'язані насамперед з інноваційними технологіями у сільському господарстві, якими володіє приватний бізнес та які завдяки такій співпраці можуть стати доступними для фермерів і дадуть їм змогу покращити умови господарювання, підвищити продуктивність, а також вивести сільськогосподарську галузь на сталий розвиток. Ще однією можливістю, яку відкриває державно-приватне партнерство, є проєкти ДПП, спрямовані на покращення умов господарювання загалом (зокрема, у землеробстві). Йдеться про проєкти іригації, запобігання та усунення наслідків деградації ґрунтів внаслідок ерозії, бойових дій, господарської діяльності, а також заходи з покращення їх якості тощо [13; 21; 28; 35].

Досягнення ЦСР 3 «Забезпечення здорового життя та сприяння добробуту для всіх у будь-якому віці» безпосередньо пов'язане з рівнем розвитку сфери охорони здоров'я країни. Тому, зважаючи на обмеження державного бюджету в питаннях фінансування задоволення соціальних потреб, з одного боку, та можливості і переваги приватного сектору як фінансові, так і технологічні, а також його напрацьований досвід реалізації проєктів ДПП у цій сфері, саме використання співпраці держави та приватного бізнесу насамперед, є доцільним у питаннях забезпечення якості медичних та соціальних послуг, їх охоплення та доступу для усіх верств населення [21; 27].

ЦСР 4 «Забезпечення інклюзивної і рівної якісної освіти та сприяння можливостям неперервного навчання для всіх» є однією з ключових у досягненні глобальних цілей сталого розвитку та особливо актуальною проблемою для країн «третього світу». Як показує досвід таких країн, як Велика Британія («Будівництво шкіл для майбутнього»), Індія та Пакистан, з метою її вирішення, а відтак і досягнення вищезначеної цілі, існує доцільність залучення приватного капіталу у формі державно-приватного партнерства з метою реалізації проєктів у сфері освіти, професійного навчання, розбудови матеріальної бази та впровадження інноваційних технологій викладання задля досягнення її інклюзивності та забезпечення рівних можливостей неперервного навчання [21; 24; 33; 36].

Окрім того, важливою є та професійна підготовка, яку отримують учасники реалізації інших, неосвітніх проєктів ДПП, головним чином з боку державного сектору.

Сприяння досягненню ЦСР 5 «Досягнення гендерної рівності та наділення повноваженнями усіх жінок та дівчат» за співпраці держави та приватного бізнесу може реалізовуватись такими шляхами. По-перше, питання гендерної рівності є частиною політики розвитку державно-приватного партнерства та відображені у відповідному законодавстві країни. По-друге, принципи гендерної рівності закладаються в політику управління проєктом, а також набору та управління персоналом в проєктах державно-приватного партнерства, а за їх дотриманням здійснюється громадський контроль. По-третє, участь у проєктах ДПП передбачають врахування особливих потреб жінок в якості найманих працівниць. Також самі проєкти ДПП враховують у випадках, де це доречно, потреби жінок як споживачів інфраструктурних послуг тощо [15; 21].

Залучення можливостей приватного бізнесу у формі державно-приватного партнерства задля реалізації ЦСР 6 «Забезпечити доступність та стале управління водними ресурсами та санітарією для всіх» базується на фінансових та інноваційних можливостях, а також досвіді останнього у сфері водопостачання, водовідведення і поводження з побутовими відходами» та отримало поширення останнім часом. Дані проєкти ДПП передбачають як угоди на проєктування, фінансування і будівництво/реновацію таких інфраструктурних об'єктів, а також їх управління, утримання та надання інфраструктурних послуг [2; 14; 21; 29].

Реалізація ЦСР 7 «Забезпечення доступу до прийнятної за ціною, надійної, сталої та сучасної енергетики для всіх» передбачає досягнення до 2030 року 36% відновлюваної енергії в загальному енергобалансі. Використання механізму державно-приватного партнерства для досягнення (як і у попередньому випадку) покладається на фінансові ресурси та інноваційні технології приватного бізнесу у виробництві, розподілі та передачі електричної енергії. Світовий досвід також довів ефективність такого підходу. Особливий акцент тут робиться на використанні відновлюваних та альтернативних джерел енергії та передбачає укладання угод ДПП як і у випадку водопостачання, як на будівництво/відновлення об'єктів генерації і передачі електричної енергії, так і їх утримання та надання послуг постачання [21; 31].

Щодо ЦСР 8 «Сприяння стійкому, інклюзивному та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній роботі для всіх», то практика залучення механізму співпраці держави та приватного бізнесу у формі ДПП для її досягнення пов'язана з такими основними перевагами від такої співпраці:

– можливість залучення ресурсів приватного бізнесу до розбудови інфраструктури загального користування та надання пов'язаних послуг як передумови економічного зростання;

- інновації приватного бізнесу, втілені в інфраструктурних проєктах, підвищують якість інфраструктурних послуг та знижують їх собівартість, а також чинять позитивний вплив на місцевий бізнес;

- в ході реалізації проєкту ДПП підвищується рівень професійної підготовки персоналу державних та комунальних компаній, які беруть у ньому участь;

- більш ефективно витратити бюджетні ресурси через розстрочення бюджетних видатків на розбудову інфраструктури загального користування на час дії проєкту і таким чином отримання можливості на задоволення інших соціальних потреб;

- забезпечення гарантованої зайнятості населення на час дії проєкту (зазвичай до 30 років);

- вимога місцевих компонентів при реалізації проєктів, що ДПП дає змогу залучити місцевий бізнес до реалізації проєкту, а не тільки компанію-оператора, яка виграла тендер, і таким чином створити додаткову зайнятість;

- наявність сучасної інфраструктури загального користування та пов'язаних послуг, що відповідають вимогам сьогодення, робить як країну загалом, так і окрему її територію більш інвестиційно привабливою, підвищує її конкурентоспроможність та призводить до створення нових бізнесів, результатом чого є формування нових робочих місць та зростання заробітної плати [21; 22; 28; 37].

Найбільш показовою тут в сенсі застосування механізму державно-приватного партнерства є ЦСР 9 «Промисловість, інновації та інфраструктура», яка передбачає розбудову стійкої інфраструктури, просування інклюзивної та сталої індустріалізації, а також сприяння інноваціям з метою забезпечення сприятливих умов для економічного розвитку. Про актуальність досягнення цієї цілі свідчить нижче зазначене. Відновлення обробної промисловості після пандемії коронавірусної хвороби (COVID-19) залишається неповним і нерівномірним. Зростання світового виробництва сповільнилося з 7,4% в 2021 році до 3,3% в 2022 році. Прогрес у найменш розвинених країнах (НРК) недостатній для досягнення мети подвоєння частки промисловості у валовому внутрішньому продукті (ВВП) до 2030 року [39]. Така сфера співпраці держави та приватного бізнесу в контексті означеної вище цілі отримала найбільше поширення в розвитку інфраструктури загального користування та надання пов'язаних послуг, оскільки передбачає залучення не тільки ресурсів приватного бізнесу, але й інновацій та досвіду останнього. Це ж саме стосується і розвитку соціальної інфраструктури та забезпечення її доступності і доступу для людей, що на пряму впливає на рівень добробуту населення країни [21].

Проте, як вже було зазначено, сфера застосування співпраці держави та приватного бізнесу у формі державно-приватного партнерства останнім часом значно розширилась. А це своєю чергою означає збільшення можливостей ефективного використання і обмежених бюджетних ресурсів з метою задоволення соціальних та інших потреб в контексті досягнення цілей сталого розвитку з використанням механізму ДПП [21; 28].

Роль державно-приватного партнерства в досягненні ЦСР 10 «Скорочення нерівності всередині та між країнами» полягає у зниженні рівня бідності та розриву між багатими і бідними прошарками населення внаслідок реалізації проєктів ДПП і створення таким чином робочих місць. Водночас реалізація угод розвитку інфраструктури загального користування на основі державно-приватного партнерства позитивно впливає на інвестиційний клімат країни та слугує сигналом для іноземних інвесторів, сприяючи залученню в її економіку тимчасово вільних коштів. Окрім того, розвиток інфраструктурного комплексу сприяє активізації міжнародного співробітництва між країнами [21; 32].

Реалізація ЦСР 11 «Розвиток міст та населених пунктів інклюзивними, безпечними, стійкими та сталими» забезпечується насамперед розбудовою інфраструктурного комплексу території та забезпеченням пов'язаних інфраструктурних послуг, які є кліматично стійкими та сталими за своєю природою. Імплементация цього завдання, як свідчить світовий досвід, своєю чергою є можливою за умови залучення ресурсів приватного бізнесу головним чином у формі державно-приватного партнерства як моделі співпраці держави та приватного сектору. До прикладу, це може бути розбудова системи попередження та менеджменту дій у надзвичайних ситуаціях, зокрема природних катаклізмів чи техногенних аварій, яку адмініструватиме структура ДПП [19; 21].

ЦСР 12 «Забезпечення моделей сталого споживання та виробництва» є однією із основоположних у досягненні всіх цілей сталого розвитку, оскільки вона спрямована на вирішення проблеми ефективного споживання і обмежених ресурсів у світовому вимірі: скорочення надмірного споживання економічно розвиненими країнами (як виробничого, так і населенням), з одного боку, та вирішення проблем браку ресурсів для економічно відсталих країн, для яких вони часто є критично важливими для виживання. У такому випадку заходами для досягнення цієї цілі, які б передбачали залучення приватного бізнесу у формі державно-приватного партнерства, можуть бути:

- розбудова енергоефективної інфраструктури загального користування;

- розвиток технологічних можливостей для виробництва відновлюваної електроенергії;

- розбудова ліній електропередач для забезпечення електроенергією найбільш віддалених місцевостей;

- формування виробничих спроможностей для виробництва на фермах біогазу;

- проєкти з підвищення ефективності використання води для іригації за допомогою крапельного зрошення;

- реалізація заходів з покращення якості сільськогосподарських земель;

– запровадження передових ресурсощадних та екологічно безпечних технологій землеробства, високоврожайних стійких сортів рослин, біо-добрив, гербіцидів та пестицидів;
– розбудова інфраструктури з підтримки фермерства на місцях, у т.ч. місць складування та зберігання сільськогосподарської продукції, з метою мінімізації втрат, їхньої переробки;
– стимулювання «зеленого» житлового будівництва – житла, яке є енергоощадним та з використанням альтернативних джерел енергії тощо [17; 21; 35].

ЦСР 13 «Вжиття термінових заходів для боротьби зі змінами клімату та їх наслідками» передбачає залучення приватного капіталу та відповідних інновацій через механізм державно-приватного партнерства до реалізації інфраструктурних проєктів з метою забезпечення їх стійкості до кліматичних ризиків шляхом встановлення таких вимог для схвалення самого проєкту ДПП. Іншим шляхом участі приватного бізнесу в досягненні ЦСР 13 може бути вже згадана вище система раннього попередження та менеджменту дій у випадку природних катаклізмів, яка покликана запобігати негативним наслідкам стихійних лих, забезпечувати управління та координацію усіх залучених структур у разі їх виникнення та керувати логістичними потоками, пов'язаними з евакуацією населення і потерпілих, а також постачання необхідних ресурсів [7; 21].

Роль державно-приватного партнерства в досягненні ЦСР 14 «Збереження та раціональне використання океанів, морів та морських ресурсів задля сталого розвитку» полягає у встановленні вимог щодо бережливого та ощадливого ставлення до екології морів та океанів, а також морських ресурсів у відповідних проєктах ДПП. Це може стосуватися проєктів на основі співпраці держави та приватного бізнесу з розвитку морських портів, розробки і видобутку нафти та газу з дна морів і океанів, розбудови штучних островів, розвитку інфраструктури загального користування у морських прибережних зонах тощо [18; 21].

Співпраця держави та приватного бізнесу у формі державно-приватного партнерства для досягнення ЦСР 15 «Захист, відновлення та сприяння сталому використанню наземних екосистем, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення та повернення назад процесу деградації земель і зупинення втрати біорізноманіття» може здійснюватись через реалізацію таких проєктів:

- відновлення родючості ґрунтів внаслідок їхньої деградації;
- управління заповідниками та заказниками з метою збереження там унікальних екосистем;
- управління лісовими ресурсами;
- адміністрування водних басейнів річок;
- реалізація заходів щодо запобігання та припинення опустелювання земель тощо [11; 21; 25].

Окрім того, положення щодо збереження наземних екосистем можуть містити інфраструктурні проєкти ДПП з будівництва автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури, портів, аеропортів, автовокзалів тощо.

Досягнення ЦСР 16 «Сприяння мирним та інклюзивним суспільствам задля сталого розвитку, надання доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та інклюзивних інституцій на всіх рівнях» із залученням механізму державно-приватного партнерства базується передовсім на принципах такої співпраці держави та приватного бізнесу (прозорості, відкритості, публічності, верховенства права), що знаходять своє відображення в угодах на реалізацію проєктів ДПП. Суспільство має змогу здійснювати контроль реалізації таких угод через участь НУО в наглядових радах проєктів ДПП [6; 8].

Окрім того, в інфраструктурних угодах ДПП обов'язковою є умова врахування інтересів осіб з обмеженими можливостями щодо отримання самої інфраструктурної послуги, так і працевлаштування в структурі, яка реалізовує сам проєкт.

Ще одним варіантом участі приватного бізнесу імплементації означеної цілі у формі державно-приватного партнерства є розвиток інфраструктурного забезпечення здійснення функцій правосуддя. Це може бути використання механізму ДПП від будівництва/реновації та утримання будівель судів до реалізації проєктів т. зв. «приватних в'язниць» – угод, які передбачають зосередження відповідальності за весь цикл робіт з їх імплементації у сфері відповідальності однієї компанії: від проєктування, фінансування і будівництва до утримання та надання інфраструктурних послуг (харчування, прання, інформаційне забезпечення тощо) [4; 10].

Також можливим є залучення механізму ДПП для реалізації ЦСР 16, тобто здійснення проєктів т. зв. «електронного урядування», що передбачає створення та адміністрування т. зв. «електронних офісів» органів та установ державної влади і місцевого самоврядування [38].

Роль державно-приватного партнерства в досягненні ЦСР 17 «Посилення засобів реалізації та активізація Глобального партнерства задля сталого розвитку» насамперед чітко визначена у формулюванні підцілі 17.17 «Заохочення та сприяння ефективним державним, державно-приватним партнерствам і партнерствам громадянського суспільства, спираючись на досвід і ресурсні стратегії партнерств» та конкретизується у показнику 17.17.1 «Сума в доларах США, спрямована на державно-приватне партнерство для інфраструктури» [42]. Водночас реалізація решти 18 підцілей (17.1 – 17.19) також є можливою з використанням механізму співпраці держави та приватного бізнесу у формі ДПП [12; 21; 41].

Висновки та перспективи подальших розвідок

Дослідивши важливість залучення ресурсів приватного бізнесу у формі державно-приватного партнерства задля забезпечення досягнення цілей сталого розвитку, можна дійти певних висновків.

По-перше, залучення ресурсів приватного бізнесу з метою досягнення означених вище цілей є в сучасних умовах необхідністю, виходячи з низки причин, серед яких: брак державних ресурсів для реалізації таких проєктів; переваги у вигляді досвіду, ресурси та інновації приватного бізнесу; можливість участі бізнесу та неурядових організацій в їх реалізації тощо.

По-друге, однією з найважливіших складових досягнення цілей сталого розвитку є розвиток інфраструктури загального користування, в розбудові та підтримці якої, а також наданні пов'язаних послуг, використання державно-приватного партнерства довело свою ефективність як інструмент більш ефективного використання і таких обмежених державних ресурсів та запровадження інноваційних підходів; не останнім за важливістю тут є клієнтоорієнтовний підхід приватного бізнесу.

По-третє, проєкти ДПП, пов'язані з реалізацією цілей сталого розвитку, вирізняються з поміж інших акцентом на екологічність та кліматичну стійкість щодо природних катаклізмів, викликаних тенденцією кліматичних змін на планеті.

По-четверте, водночас спектр застосування співпраці держави та приватного бізнесу у формі державно-приватного партнерства значно розширився за сферу розвитку інфраструктури загального користування та надання пов'язаних послуг та дозволяє вирішувати інші суспільно-важливі проблеми (боротьба з бідністю, забезпечення гендерної рівності, питання раціонального природокористування, стале споживання та виробництво тощо), що своєю чергою безпосередньо пов'язано із забезпеченням досягнення цілей сталого розвитку.

По-п'яте, на особливу роль ДПП в досягненні цілей сталого розвитку вказує ЦСР 17 «Посилення засобів реалізації та активізація Глобального партнерства задля сталого розвитку», деталізована в підцілі 17.17 «Заохочення та сприяння ефективним державним, державно-приватним партнерствам і партнерствам громадянського суспільства, спираючись на досвід і ресурсні стратегії партнерств».

Таким чином, використання механізму державно-приватного партнерства є важливим чинником реалізації країнами світового співтовариства цілей сталого розвитку.

Література

1. ADB. Closing the Financing Gap in Asian Infrastructure. 2018. URL: <https://www.adb.org/publications/closing-financing-gap-asian-infrastructure>.
2. ADB. Public-Private Partnerships and Smart Technologies for Water Sector Development. Manila, 2018. <https://events.development.asia/system/files/materials/2018/07/201807-public-private-partnerships-and-smart-technologies-water-sector-development-summary.pdf>.
3. AfDB. Africa's Infrastructure: Great Potential but Little Impact on Inclusive Growth. *African Economic Outlook*. Abidjan, 2018. URL: https://www.afdb.org/fileadmin/uploads/afdb/Documents/Publications/2018AEO/African_Economic_Outlook_2018_-_EN_Chapter3.pdf.
4. Aisyah S. S., Meliala A. E., Sulhin I. Public-Private Partnership Model of Correctional Institution: A Comparison Study in Various Countries. *Journal of Social and Political Sciences*. 2024. Vol. 7, No. 3. pp. 1-13. DOI: <https://doi.org/10.31014/aior.1991.07.03.499>.
5. Akinsulire A. A., Idemudia C., Okwandu A.C., Iwuanyanwu O. Public-Private partnership frameworks for financing affordable housing: Lessons and models. *International Journal of Management & Entrepreneurship Research*. July 2024. Vol. 6. No. 7. pp. 2314-2331. DOI: <https://doi.org/10.51594/ijmer.v6i7.1326>.
6. Akintoye A., Beck M., Hardcastle C. *Public Private Partnership: Managing Risks and Opportunities*. Oxford: Blackwell Publishing Ltd, 2003. 448 p.
7. Bajracharya B., Hastings P., Childs I., McNamee P. Public-private partnership in disaster management: A case study of the Gold Coast, 2012. URL: <https://knowledge.aidr.org.au/resources/ajem-jul-2012-public-private-partnership-in-disaster-management-a-case-study-of-the-gold-coast/>.
8. Baxter D. Public-Private Partnerships and Sustainable Development Goals. What role can they play in their achievement in developing countries? 2022. URL: <https://revistaidees.cat/en/public-private-partnerships-and-sustainable-development-goals/>.
9. Brundtland G. H. *Our Common Future: Report of the World Commission on Environment and Development*. Geneva. UN-Dokument, 1987. A/42/427. 374 p.
10. Cabral S., Saussier S. Organizing Prisons through Public-Private Partnerships: a cross-country investigation. *BAR - Brazilian Administration Review*, 2013. Vol. 10. No. 1. pp. 100-120. DOI: <https://doi.org/10.1590/S1807-76922012005000010>
11. Carr G. Stakeholder and public participation in river basin management—an introduction. *WIREs Water*. 2015. Vol. 2. No. 4. pp. 393-405. DOI: <https://doi.org/10.1002/wat2.1086>
12. CEPAL. SDG 17: Strengthen the means of implementation and reinvigorate the global partnership for sustainable development in Latin America and the Caribbean. 2019. URL: https://www.cepal.org/sites/default/files/static/files/sdg17_c1900802_web.pdf.
13. Dilipkumar R. Public-Private Partnerships in Agriculture. 2021. URL: https://www.researchgate.net/publication/355166574_Public-Private_Partnerships_in_Agriculture.
14. ECE. Introduction to Public-Private Partnerships in support of the United Nations Sustainable Development Goals. 2022. ECE/CECI/WP/PPP/2022/6 URL: <https://unece.org/eci/documents/2022/09/session-documents/introduction-public-private-partnerships-support-united>

15. Foerster S., Delmon V. R. Examining public-private partnership projects through a gender lens. 2016. URL: <https://blogs.worldbank.org/en/ppps/examining-public-private-partnership-projects-through-gender-lens>.
16. GCA. Climate-Resilient Infrastructure Officer Handbook. Knowledge module on public-private partnerships for climate-resilient infrastructure. 2021. URL: <https://gca.org/wp-content/uploads/2021/08/GCA-Handbook-V2.0-13-September-2021-2.pdf>
17. Government of Pakistan. Pakistan National Action Plan on SDG 12. 2017. URL: https://www.oneplanetnetwork.org/sites/default/files/from-crm/164-2c6947723eb5f20d783b7538e9f36d8c_final_nap_report_aug_2017_pakistan.pdf
18. Habsi F. A. S. H. Al, Ullah A. The Role of the Public-Private Partnership (PPP) in Achieving the Optimal Economic and Social Benefits Through the Port Sector. *International Journal of Management Science and Business Administration*. 2022. Vol. 8. No. 5. pp. 57-65. URL: <https://ideas.repec.org/a/mgs/ijmsba/v8y2022i5p57-65.html>
19. Haque, M.N., Saroar, M., Fattah, M.A. and Morshed, S.R. (2020), "Public-Private Partnership for achieving sustainable development goals: a case study of Khulna, Bangladesh", *Public Administration and Policy: An Asia-Pacific Journal*, Vol. 23 No. 3, pp. 283-298. DOI: <https://doi.org/10.1108/PAP-04-2020-0023>
20. IMF. Public-private partnerships. 2004. URL: <https://www.imf.org/external/np/fad/2004/pifp/eng/031204.pdf>.
21. Jain B. PPPs and Sustainable Development. 2022. URL: <https://www.investindia.gov.in/team-india-blogs/ppps-and-sustainable-development>.
22. Lee M. How to leverage public-private partnerships to drive economic development. 2023. URL: <https://www.americacityandcounty.com/economy-finance/how-to-leverage-public-private-partnerships-to-drive-economic-development>.
23. Ma M., Wang N., Mu W., Zhang L. The Instrumentality of Public-Private Partnerships for Achieving Sustainable Development Goals. *Sustainability*. 2022. Vol. 14. No. 21. 13756. URL: <https://www.mdpi.com/2071-1050/14/21/13756>.
24. Mahony P., Hextall I., Richardson M. Building Schools for the Future: Reflections on a new social architecture. *Journal of Education Policy*. 2011. No. 26. pp. 341-360, DOI: <https://doi.org/10.1080/02680939.2010.513741>
25. Mishenina H., Dvorak J. Public-Private Partnership as a Form of Ensuring Sustainable Development of the Forest Management Sphere. *Administrative Sciences*. 2022, Vol. 12 № 4, p. 1-25, URL: <https://www.mdpi.com/2076-3387/12/4/156>.
26. Mohieldin M. SDGs and PPPs: What's the connection? 2018. URL: <https://blogs.worldbank.org/en/ppps/sdgs-and-ppps-whats-connection>.
27. Nanda L. The Role of Public-Private Partnerships in Strengthening Health Systems. 2012. URL: <https://www.fhi360.org/wp-content/uploads/drupal/documents/resource-public-private-partnerships-health-systems-strengthening.pdf>.
28. Nourzad H. PPPs for SDGs and the PIERS (UNECE PPP and Infrastructure Evaluation and Rating System) Role. 2024 (April). URL: <https://www.trainingbytesize.com/ppps-for-sdgs-and-piers/> (дата звернення: 01.12.2024).
29. OECD. Making Blended Finance Work for Water and Sanitation: Unlocking Commercial Finance for SDG 6. OECD Studies on Water. OECD Publishing, Paris, 2019. 140 p.
30. Oliveros R. J., Gonzalez-Mathiesen C. Real estate social housing market employing a PPP approach: The Chilean Case. *Proceedings of State of Australian Cities National Conference 2017 (SOAC)*, Adelaide, 28-30 November 2017, Adelaide, Australia, 2017. URL: https://www.researchgate.net/publication/325895164_Real_estate_social_housing_market_employing_a_PPP_approach_The_Chilean_Case.
31. Othman K., Khallaf R. A review of public-private partnerships for renewable energy projects in developing countries. *Proceedings of International Structural Engineering and Construction 2022*, June, 2022. DOI: [https://doi.org/10.14455/ISEC.2022.9\(1\).ENR-01](https://doi.org/10.14455/ISEC.2022.9(1).ENR-01)
32. Peña-Miguel N., Cuadrado-Ballesteros B. Effect of public-private partnership projects on inequality in developing countries", *Journal of Economic Policy Reform*. 2023. Vol. 27. No. 1. pp. 66-86, DOI: <https://doi.org/10.1080/17487870.2023.2275039>
33. Pichhili A. R., Vernekar N., Pandey P., Khorakiwala R., Pawar S. Passing the Baton: Understanding the PPP Model of Pre-Primary Education in Mumbai. 2021. URL: <https://vidhilegalpolicy.in/research/passing-the-baton-understanding-the-public-private-partnership-model-of-pre-primary-education-in-mumbai/>.
34. Rakic B., Radjenovic T. Public-Private Partnership as an Instrument of New Public Management. *Facta Universitatis Series: Economics and Organization*. 2011. Vol. 8. No. 2. P. 207-220, URL: https://www.researchgate.net/publication/272352589_Public-Private_Partnership_as_an_Instrument_of_New_Public_Management.
35. Ranjan J., Kaushik P. Here's how India can unlock the power of agricultural technology through private public partnerships. 2022. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2022/03/unlock-the-power-of-agricultural-technology-through-private-public-partnerships/>.
36. Shah I. A., et.al. Role of Public Private Partnership Initiatives in Development of School Education in Pakistan. *IOSR Journal of Business and management (IOSR-JBM)*. 2021. Vol. 23. No. 3. pp. 52-71, URL: https://www.researchgate.net/publication/373523846_Role_of_Public_Private_Partnership_Initiatives_in_Development_of_School_Education_in_Pakistan.
37. Sharma K. Public-private partnerships and the 2030 Agenda for Sustainable Development. 2016. URL: <https://blogs.worldbank.org/en/ppps/public-private-partnerships-and-2030-agenda-sustainable-development>.
38. Sharma S. Exploring best practices in public-private partnership (PPP) in e-Government through select Asian case studies. *International Information & Library Review*. 2007. No. 39. pp. 203-210. DOI: <https://doi.org/10.1080/10572317.2007.10762750>
39. UN. Goal 9: Build resilient infrastructure, promote sustainable industrialization and foster innovation. 2023. URL: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/infrastructure-industrialization/>.
40. UN. End poverty in all its forms everywhere. 2024. URL: <https://sdgs.un.org/goals/goal1>.

41. UN. Strengthen the means of implementation and revitalize the Global Partnership for Sustainable Development. 2024. URL: https://sdgs.un.org/goals/goal17#progress_and_info.
42. UNCTAD. Target 17.17: Public, private and civil partnerships. 2016. URL: https://stats.unctad.org/Dgff2016/partnership/goal17/target_17_17.html.
43. UNECE. Draft guiding principles on people-first public-private partnerships (PPPs) for the United Nations Sustainable Development Goals (UN SDGs). 2018. URL: https://unece.org/fileadmin/DAM/ceci/documents/2018/PPP/Forum/Documents/The_8_Guiding_Principles_for_People-first_PPPs_in_support_of_the_UN_SDGs-Part_II.pdf.
44. UNICEF. Goal 1: no poverty. End poverty in all its forms everywhere. 2024. URL: <https://data.unicef.org/sdgs/goal-1-no-poverty/>.
45. Vassileva A. G. Green Public-Private Partnerships (PPPs) as an Instrument for Sustainable Development. *Journal of World Economy: Transformations & Transitions (JOWETT)*. 2022. Vol. 2. No. 5 DOI: <https://doi.org/10.52459/jowett25221122>.
46. World Bank. Investing in urban resilience can save the world's cities billions each year and keep millions out of poverty. 2016. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2016/10/12/world-bank-investing-in-urban-resilience-can-save-the-worlds-cities-billions-each-year-and-keep-millions-out-of-poverty>.
47. World Bank. What is a PPP: Defining "Public-Private Partnership" 2023. URL: <https://ppp.worldbank.org/public-private-partnership/about-us/about-public-private-partnerships>.
48. Вечтомова І. І., Ніценко В. С. Шляхи розвитку економічного аналізу в сучасних умовах. *Міжнародний науковий журнал*. 2016. No 7. С. 185-187. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2016_7_42
49. Nitsenko V., Sharapa O., Burdeina N., Hanzhurenko I. Accounting and analytical information in the management system of a trading enterprise in Ukraine. *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія «Економічні науки»*. 2017. № 2. С. 3-18.
50. Ніценко В.С., Мазіна К.С., Цуканов О.Ю., Остапенко Р.М. Соціально-економічні імперативи розвитку України. *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія «Економічні науки»*. 2017. № 4. С. 41-58.
51. Маслій Н.Д., Ніценко В.С. Науково-методичний підхід щодо формування партнерських відносин при інтеграції підприємств сфери зв'язку та інформатизації. *Український журнал прикладної економіки*. 2018. Том 3. № 3. С. 264-277.
52. Ніценко В.С., Гавриш В.І., Захарченко О.В. Модель оптимізації мережі вищих навчальних закладів в Україні. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2018. № 1. С. 31-44.
53. Ніценко В.С., Погребнюк К.С., Москаленко І.В. Тенденції розвитку монополій в міжнародному господарстві. *Вісник Сумського національного аграрного університету [Серія «Економіка і менеджмент»]*. 2011. Випуск 5/1 (46). С. 6-10.

References

1. Asian Development Bank (ADB). (2018). Closing the Financing Gap in Asian Infrastructure. Available at: <https://www.adb.org/publications/closing-financing-gap-asian-infrastructure>.
2. Asian Development Bank (ADB). (2018). Public-Private Partnerships and Smart Technologies for Water Sector Development. Manila. Available at: <https://events.development.asia/system/files/materials/2018/07/201807-public-private-partnerships-and-smart-technologies-water-sector-development-summary.pdf>.
3. African Development Bank (AfDB). (2018). Africa's Infrastructure: Great Potential but Little Impact on Inclusive Growth. African Economic Outlook. Abidjan. Available at: https://www.afdb.org/fileadmin/uploads/afdb/Documents/Publications/2018AEO/African_Economic_Outlook_2018_-_EN_Chapter3.pdf.
4. Aisyah, S. S., Meliala, A. E., & Sulhin, I. (2024). Public-Private Partnership Model of Correctional Institution: A Comparison Study in Various Countries. *Journal of Social and Political Sciences*, No.7(3), pp.1-13. <https://doi.org/10.31014/aior.1991.07.03.499>.
5. Akinsulire, A. A., Idemudia, C., Okwandu, A.C., & Iwuanyanwu, O. (2024). Public-Private Partnership Frameworks for Financing Affordable Housing: Lessons and Models. *International Journal of Management & Entrepreneurship Research*, Vol. 6. No. 7, pp. 2314-2331. <https://doi.org/10.51594/ijmer.v6i7.1326>.
6. Akintoye, A., Beck, M., & Hardcastle, C. (2003). *Public Private Partnership: Managing Risks and Opportunities*. Oxford: Blackwell Publishing Ltd. 448 p.
7. Bajracharya, B., Hastings, P., Childs, I., & McNamee, P. (2012). Public-private partnership in disaster management: A case study of the Gold Coast. Available at: <https://knowledge.aidr.org.au/resources/ajem-jul-2012-public-private-partnership-in-disaster-management-a-case-study-of-the-gold-coast/>.
8. Baxter, D. (2022). Public-Private Partnerships and Sustainable Development Goals: What role can they play in their achievement in developing countries? Available at: <https://revistaidees.cat/en/public-private-partnerships-and-sustainable-development-goals/>.
9. Brundtland, G. H. (1987). *Our Common Future: Report of the World Commission on Environment and Development*. Geneva: UN-Dokument, A/42/427.
10. Cabral, S., & Saussier, S. (2013). Organizing Prisons through Public-Private Partnerships: A Cross-Country Investigation. *BAR - Brazilian Administration Review*, Vol. 10. No. 1. pp. 100-120. <https://doi.org/10.1590/S1807-76922012005000010>.
11. Carr, G. (2015). Stakeholder and public participation in river basin management—an introduction. *WIREs Water*, Vol. 2. No. 4. Pp/ 393-405. <https://doi.org/10.1002/wat2.1086>.
12. Economic Commission for Latin America and the Caribbean (CEPAL). (2019). SDG 17: Strengthen the means of implementation and reinvigorate the global partnership for sustainable development in Latin America and the Caribbean. Retrieved from https://www.cepal.org/sites/default/files/static/files/sdg17_c1900802_web.pdf.
13. Dilipkumar, R. (2021). *Public-Private Partnerships in Agriculture*. Available at: https://www.researchgate.net/publication/355166574_Public-Private_Partnerships_in_Agriculture.

14. Economic Commission for Europe (ECE). (2022). Introduction to Public-Private Partnerships in support of the United Nations Sustainable Development Goals. ECE/CECI/WP/PPP/2022/6. Available at: <https://unece.org/eci/documents/2022/09/session-documents/introduction-public-private-partnerships-support-united>.
15. Foerster, S., & Delmon, V. R. (2016). Examining Public-Private Partnership Projects through a Gender Lens. Available at: <https://blogs.worldbank.org/en/ppps/examining-public-private-partnership-projects-through-gender-lens>.
16. Global Commission on Adaptation (GCA). (2021). Climate-Resilient Infrastructure Officer Handbook. Knowledge module on public-private partnerships for climate-resilient infrastructure. Available at: <https://gca.org/wp-content/uploads/2021/08/GCA-Handbook-V2.0-13-September-2021-2.pdf>.
17. Government of Pakistan. (2017). Pakistan National Action Plan on SDG 12. Available at: https://www.oneplanetnetwork.org/sites/default/files/from-crm/164-2c6947723eb5f20d783b7538e9f36d8c_final_nap_report_aug_2017_pakistan.pdf.
18. Habsi, F. A. S. H. Al, & Ullah, A. (2022). The Role of the Public-Private Partnership (PPP) in Achieving the Optimal Economic and Social Benefits Through the Port Sector. *International Journal of Management Science and Business Administration*, Vol. 8. No. 5, pp. 57-65. Available at: <https://ideas.repec.org/a/mgs/ijmsba/v8y2022i5p57-65.html>.
19. Haque, M.N., Saroar, M., Fattah, M.A., & Morshed, S.R. (2020). Public-Private Partnership for Achieving Sustainable Development Goals: A Case Study of Khulna, Bangladesh. *Public Administration and Policy: An Asia-Pacific Journal*, Vol. 23. No. 3, pp. 283-298. <https://doi.org/10.1108/PAP-04-2020-0023>.
20. International Monetary Fund (IMF). (2004). Public-Private Partnerships. Available at: <https://www.imf.org/external/np/fad/2004/pifp/eng/031204.pdf>.
21. Jain, B. (2022). PPPs and Sustainable Development. Retrieved from <https://www.investindia.gov.in/team-india-blogs/ppps-and-sustainable-development>.
22. Lee M. (2023). How to leverage public-private partnerships to drive economic development. Available at: <https://www.americacityandcounty.com/economy-finance/how-to-leverage-public-private-partnerships-to-drive-economic-development>.
23. Ma M., Wang N., Mu W., Zhang L. (2022). The Instrumentality of Public-Private Partnerships for Achieving Sustainable Development Goals. *Sustainability*. Vol. 14. No. 21. 13756. Available at: <https://www.mdpi.com/2071-1050/14/21/13756>.
24. Mahony, P., Hextall, I., & Richardson, M. (2011). Building Schools for the Future: Reflections on a New Social Architecture. *Journal of Education Policy*, No. 26, pp. 341-360. <https://doi.org/10.1080/02680939.2010.513741>.
25. Mishenina, H., & Dvorak, J. (2022). Public-Private Partnership as a Form of Ensuring Sustainable Development of the Forest Management Sphere. *Administrative Sciences*, Vol. 12. No. 4, pp. 1-25. Available at: <https://www.mdpi.com/2076-3387/12/4/156>.
26. Mohieldin, M. (2018). SDGs and PPPs: What's the Connection? *World Bank Blogs*. Available at: <https://blogs.worldbank.org/en/ppps/sdgs-and-ppps-whats-connection>.
27. Nanda, L. (2012). The Role of Public-Private Partnerships in Strengthening Health Systems. *FHI 360*. Available at: <https://www.fhi360.org/wp-content/uploads/drupal/documents/resource-public-private-partnerships-health-systems-strengthening.pdf>
28. Nourzad, H. (2024, April). PPPs for SDGs and the PIERS (UNECE PPP and Infrastructure Evaluation and Rating System) Role. *Training Byte Size*. Available at: <https://www.trainingbytesize.com/ppps-for-sdgs-and-piers/>
29. OECD. (2019). Making Blended Finance Work for Water and Sanitation: Unlocking Commercial Finance for SDG 6. OECD Studies on Water. OECD Publishing, Paris.
30. Oliveros, R. J., & Gonzalez-Mathiesen, C. (2017). Real Estate Social Housing Market Employing a PPP Approach: The Chilean Case. *Proceedings of State of Australian Cities National Conference 2017 (SOAC)*, Adelaide, Australia. Available at: https://www.researchgate.net/publication/325895164_Real_estate_social_housing_market_employing_a_PPP_approach_The_Chilean_Case.
31. Othman, K., & Khallaf, R. (2022). A Review of Public-Private Partnerships for Renewable Energy Projects in Developing Countries. *Proceedings of International Structural Engineering and Construction*, June. [https://doi.org/10.14455/ISEC.2022.9\(1\).ENR-01](https://doi.org/10.14455/ISEC.2022.9(1).ENR-01).
32. Peña-Miguel, N., & Cuadrado-Ballesteros, B. (2023). Effect of Public-Private Partnership Projects on Inequality in Developing Countries. *Journal of Economic Policy Reform*, 27(1), 66-86. <https://doi.org/10.1080/17487870.2023.2275039>.
33. Pichhili, A. R., Vernekar, N., Pandey, P., Khorakiwala, R., & Pawar, S. (2021). Passing the Baton: Understanding the PPP Model of Pre-Primary Education in Mumbai. *Vidhil Legal Policy*. Available at: <https://vidhilegalpolicy.in/research/passing-the-baton-understanding-the-public-private-partnershipppp-model-of-pre-primary-education-in-mumbai/>.
34. Rakic, B., & Radjenovic, T. (2011). Public-Private Partnership as an Instrument of New Public Management. *Facta Universitatis Series: Economics and Organization*, Vol. 8. No. 2, pp. 207-220. Available at: https://www.researchgate.net/publication/272352589_Public-Private_Partnership_as_an_Instrument_of_New_Public_Management.
35. Ranjan, J., & Kaushik, P. (2022). Here's How India Can Unlock the Power of Agricultural Technology Through Private-Public Partnerships. *World Economic Forum*. Available at: <https://www.weforum.org/agenda/2022/03/unlock-the-power-of-agricultural-technology-through-private-public-partnerships/>.
36. Shah, I. A., et al. (2021). Role of Public-Private Partnership Initiatives in Development of School Education in Pakistan. *IOSR Journal of Business and Management (IOSR-JBM)*, Vol. 23. No. 3, pp. 52-71. Available at: https://www.researchgate.net/publication/373523846_Role_of_Public_Private_Partnership_Initiatives_in_Development_of_School_Education_in_Pakistan.

37. Sharma, K. (2016). Public-Private Partnerships and the 2030 Agenda for Sustainable Development. *World Bank Blogs*. Available at: <https://blogs.worldbank.org/en/ppps/public-private-partnerships-and-2030-agenda-sustainable-development>.
38. Sharma, S. (2007). Exploring Best Practices in Public-Private Partnership (PPP) in e-Government Through Select Asian Case Studies. *International Information & Library Review*, 39, 203-210. <https://doi.org/10.1080/10572317.2007.10762750>.
39. UN. (2023). Goal 9: Build Resilient Infrastructure, Promote Sustainable Industrialization and Foster Innovation. *United Nations Sustainable Development Goals*. Available at: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/infrastructure-industrialization/>.
40. UN. (2024). End Poverty in All Its Forms Everywhere. *United Nations Sustainable Development Goals*. <https://sdgs.un.org/goals/goal1>.
41. UN. (2024). Strengthen the Means of Implementation and Revitalize the Global Partnership for Sustainable Development. *United Nations Sustainable Development Goals*. Available at: https://sdgs.un.org/goals/goal17#progress_and_info.
42. UNCTAD. (2016). Target 17.17: Public, Private, and Civil Partnerships. *UNCTAD Statistics*. Available at: https://stats.unctad.org/Dgff2016/partnership/goal17/target_17_17.html.
43. UNECE. (2018). Draft Guiding Principles on People-First Public-Private Partnerships (PPPs) for the United Nations Sustainable Development Goals (UN SDGs). *UNECE*. Available at: https://unece.org/fileadmin/DAM/ceci/documents/2018/PPP/Forum/Documents/The_8_Guiding_Principles_for_People-first_PPPs_in_support_of_the_UN_SDGs-Part_II.pdf.
44. UNICEF. (2024). Goal 1: No Poverty. End Poverty in All Its Forms Everywhere. *UNICEF*. Available at: <https://data.unicef.org/sdgs/goal-1-no-poverty/>.
45. Vassileva, A. G. (2022). Green Public-Private Partnerships (PPPs) as an Instrument for Sustainable Development. *Journal of World Economy: Transformations & Transitions (JOWETT)*, Vol. 2. No. 5. <https://doi.org/10.52459/jowett25221122>.
46. World Bank. (2016). Investing in Urban Resilience Can Save the World's Cities Billions Each Year and Keep Millions Out of Poverty. *World Bank Press Release*. Available at: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2016/10/12/world-bank-investing-in-urban-resilience-can-save-the-worlds-cities-billions-each-year-and-keep-millions-out-of-poverty>.
47. World Bank. (2023). What is a PPP: Defining "Public-Private Partnership". *World Bank PPP*. Available at: <https://ppp.worldbank.org/public-private-partnership/about-us/about-public-private-partnerships>
48. Vetchtomova, I. I., & Nitsenko, V. S. (2016). Shlyakhy rozvytku ekonomichnoho analizu v suchasnykh umovakh [Ways of developing economic analysis in modern conditions]. *Mizhnarodnyi naukovi zhurnal*, No. 7, pp. 185-187. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2016_7_42.
49. Nitsenko, V., Sharapa, O., Burdeina, N., & Hanzhurenko, I. (2017). Accounting and analytical information in the management system of a trading enterprise in Ukraine. *Visnyk KhNAU im. V.V. Dokuchayeva. Seriya "Ekonomichni nauky"*, No. 2, pp. 3-18.
50. Nitsenko, V. S., Mazina, K. S., Tsukanov, O. Yu., & Ostapenko, R. M. (2017). Sotsialno-ekonomichni imperatyvy rozvytku Ukrainy [Socio-economic imperatives of Ukraine's development]. *Visnyk KhNAU im. V.V. Dokuchayeva. Seriya "Ekonomichni nauky"*, No. 4, pp. 41-58.
51. Masliy, N. D., & Nitsenko, V. S. (2018). Naukovo-metodychni pidkhid shchodo formuvannya partners'kykh vidnosyn pry intehratsii pidpryemstv sfery zv'yazku ta informatyzatsii [Scientific and methodological approach to forming partnership relations in the integration of enterprises in the field of communication and informatization]. *Ukrains'kyi zhurnal prykladnoi ekonomiky*, Vol. 3. No. 3, pp. 264-277.
52. Nitsenko, V. S., Havrysh, V. I., & Zakharchenko, O. V. (2018). Model' optimizatsii merezhi vyshchych navchal'nykh zakladiv v Ukraini [Model for optimizing the network of higher educational institutions in Ukraine]. *Aktual'ni problemy innovatsiyoi ekonomiky*, No. 1, pp. 31-44.
53. Nitsenko, V. S., Poherbniuk, K. S., & Moskalenko, I. V. (2011). Tendentsii rozvytku monopolii v mizhnarodnomu hospodarstvi [Trends in the development of monopolies in the international economy]. *Visnyk Sums'koho natsional'noho ahrarnoho universytetu. Seriya "Ekonomika i menedzhment"*, Vol. 5/1. No. 4), pp. 6-10.

Стаття надійшла до редакції 19.10.2024 р.